

2011 m. spalio 25 d., antradienis

Neįgaliųjų judumas ir įtrauktis

P7_TA(2011)0453

2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl žmonių su negalia judumo ir įtraukties ir 2010–2020 m. Europos strategijos dėl negalios (2010/2272(INI))

(2013/C 131 E/02)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją, Europos žmogaus teisių konvenciją ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją,
- atsižvelgdamas į JT neįgaliųjų teisių konvenciją ir jos įsigaliojimą Europos Sąjungoje 2011 m. sausio 21 d. pagal 2009 m. lapkričio 26 d. Tarybos sprendimą 2010/48/EB dėl Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos sudarymo Europos bendrijos vardu ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į Bendrijos darbuotojų pagrindinių socialinių teisių chartiją ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 2, 10, 19 ir 168 straipsnius,
- atsižvelgdamas į 2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyvą 2000/78/EB, nustatančią vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą dėl Tarybos direktyvos, kuria įgyvendinamas vienodo požiūrio į asmenis, nepaisant jų religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos, principas (COM(2008)0426), ir į 2009 m. balandžio 2 d. Europos Parlamento poziciją dėl jos ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2010 m. kovo 3 d. Komisijos komunikatą „2020 m. Europa. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“ (COM(2010)2020),
- atsižvelgdamas į 1998 m. birželio 4 d. Tarybos rekomendaciją 98/376/EB dėl neįgalių asmenų automobilių statymo kortelių ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 2010 m. rugpjūčio 26 d. Komisijos komunikatą „Europos skaitmeninė darbotvarkė“ (COM(2010)0245),
- atsižvelgdamas į 2000 m. gegužės 12 d. Komisijos komunikatą „Siekiant Europos be apribojimų žmonėms su negalia“ (COM(2000)0284),
- atsižvelgdamas į 2001 m. rugsėjo 25 d. Komisijos komunikatą „e. Europa 2002: viešųjų interneto svetainių ir jų turinio prieinamumas“ (COM(2001)0529),
- atsižvelgdamas į 2001 m. gegužės 22 d. Pasaulio sveikatos organizacijos tarptautinę funkcionavimo, negalios ir sveikatos klasifikaciją (Pasaulinės sveikatos asamblėjos (angl. WHA) rezoliucija 54.21),

⁽¹⁾ OL L 23, 2010 1 27, p. 35.⁽²⁾ OL C 364, 2000 12 18, p. 1.⁽³⁾ OL L 303, 2000 12 2, p. 16.⁽⁴⁾ OL C 137E, 2010 5 27, p. 68.⁽⁵⁾ OL L 167, 1998 6 12, p. 25.

2011 m. spalio 25 d., antradienis

- atsižvelgdamas į 2003 m. lapkričio 30 d. Komisijos komunikatą „Lygios galimybės neigaliems asmenims: Europos veiksmų planas“ (COM(2003)0650),
- atsižvelgdamas į 2003 m. sausio 24 d. Komisijos komunikatą „Siekiant sukurti JT teisiškai įpareigojančią priemonę, skirtą skatinti ir ginti neigalių žmonių teises ir orumą“ (COM(2003)0016),
- atsižvelgdamas į 2005 m. kovo 16 d. Komisijos komunikatą dėl žaliosios knygos „Demografiniai pokyčiai skatina naują kartų vienybę“ (COM(2005)0094),
- atsižvelgdamas į 2007 m. lapkričio 26 d. Komisijos komunikatą „Neigaliųjų padėtis Europos Sąjungoje. 2008–2009 m. Europos veiksmų planas“ (COM(2007)0738),
- atsižvelgdamas į 2010 m. gruodžio 16 d. Komisijos komunikatą „Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi planas. Europos socialinės ir teritorinės sanglaudos bendroji programa“ (COM(2010)0758),
- atsižvelgdamas į 2010 m. lapkričio 15 d. Komisijos komunikatą „2010–2020 m. Europos strategija dėl negalios. Tolesnis siekis kurti Europą be kliūčių“ (COM(2010)0636),
- atsižvelgdamas į 2006 m. gruodžio 13 d. priimtą Jungtinių Tautų neigaliųjų teisių konvencijos fakultatyvų protokolą (toliau – fakultatyvus protokolas),
- atsižvelgdamas į 2009 m. lapkričio 30 d. Tarybos išvadas „Ištrauktis iš darbo rinką skatinimas. Atsigavimas iš krizės ir pasirengimas Lisabonos darbotvarkei po 2010 m.“,
- atsižvelgdamas į peticiją Nr. 1454/2010, kurią pateikė Urzula Weber-Król,
- atsižvelgdamas į Komisijos ataskaitą dėl 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1107/2006 dėl neigalių asmenų ir ribotos judėsenos asmenų teisių keliaujant oru veikimo ir poveikio (COM(2011)0166),
- atsižvelgdamas į 2006 m. liepos 11 d. Europos Teisingumo Teismo sprendimą (Byla C 13/05 dėl Direktyvos 2000/78/EB – Vienodas požiūris užimtumo ir profesinėje srityje — Negalios sąvoka),
- atsižvelgdamas į 2010 m. spalio 21 d. Tarybos sprendimą 2010/707/ES dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 1988 m. birželio 17 d. rezoliuciją dėl kurčiųjų žmonių gestų kalbų ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į savo 1989 m. gegužės 26 d. rezoliuciją dėl moterų ir negalios ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į savo 1992 m. rugsėjo 16 d. rezoliuciją dėl psichinę negalią turinčių žmonių teisių ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į savo 1995 m. gruodžio 14 d. rezoliuciją dėl neigalių žmonių teisių ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į savo 1996 m. gegužės 9 d. rezoliuciją dėl autizmu sergančių žmonių teisių ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į savo 1996 m. gruodžio 13 d. rezoliuciją dėl neigalių asmenų automobilių statymo kortelių – neigalių žmonių teisių ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ OL L 308, 2010 11 24, p. 46.

⁽²⁾ OL C 187, 1988 7 18, p. 236.

⁽³⁾ OL C 158, 1989 6 26, p. 383.

⁽⁴⁾ OL C 284, 1992 11 2, p. 49.

⁽⁵⁾ OL C 17, 1996 01 22, p. 196.

⁽⁶⁾ OL C 152, 1996 5 27, p. 87.

⁽⁷⁾ OL C 20, 1997 1 20, p. 386.

2011 m. spalio 25 d., antradienis

- atsižvelgdamas į savo 1997 m. balandžio 11 d. rezoliuciją dėl lygių galimybių neigaliems žmonėms ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2003 m. birželio 23 d. rezoliuciją dėl Komisijos komunikato Tarybai ir Europos Parlamentui „Jungtinių Tautų teisiškai privalomo dokumento, kuriuo siekiama skatinti ir ginti neigaliųjų teises ir orumą, linkme“ ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į 2011 m. sausio 12 d. Komisijos komunikatą „Metinė augimo apžvalga. Visapusiško ES atsako į krizę spartinimas“ (COM(2011)0011) ir prie jo pridėtą jungtinės užimtumo ataskaitos projektą,
 - atsižvelgdamas į 2011 m. gegužės 19 d. Tarybos sprendimą 2011/308/ES dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių ⁽³⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2011 m. kovo 8 d. rezoliuciją dėl sveikatos priežiūros skirtumų mažinimo ES ⁽⁴⁾,
 - atsižvelgdamas į Europos socialinių partnerių 2010 m. kovo 25 d. sudarytą pagrindų susitarimą dėl įtraukimų darbo rinkų,
 - atsižvelgdamas į Tarybos išvadas dėl Europos Sąjungos sveikatos sistemų bendrų vertybių ir principų (2006/C146/01),
 - atsižvelgdamas į 2010 m. birželio 8 d. Tarybos išvadas „Teisingumo ir sveikatos aspektai visų krypčių politikoje. Solidarumas sveikatos srityje“,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 48 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pranešimą ir Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto, Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto ir Peticijų komiteto nuomos (A7-0263/2011),
- A. kadangi kaip visaverčiai piliečiai žmonės su negalia (ir fizine, ir psichosocialine) turi vienodas teises ir negincijamą teisę į orumą, vienodą požiūrį, nepriklausomą gyvenimo būdą ir visavertį dalyvavimą visuomenės gyvenime,
- B. kadangi daugiau kaip 80 milijonų gyventojų, arba maždaug 16 % visų Europos Sąjungos gyventojų, yra neįgalūs, įskaitant psichinę negalią turinčius asmenis, visų pirma, sergančius autizmu, ir kadangi jų nedarbo rodiklis yra dvigubai aukštesnis nei žmonių, kurie neturi negalios; kadangi neįgalieji priklauso pažeidžiamų asmenų grupei ir jų skurdo lygis yra 70 % didesnis už vidutinį; kadangi neįgaliųjų užimtumo lygis siekia vos apie 45 % ir kadangi kokybiškos darbo vietos užtikrina ekonominį savarankiškumą ir skatina asmeninius laimėjimus; kadangi nedarbas didina skurdo ir socialinės atskirties riziką, nes bent vienas asmuo iš keturių bent kartą gyvenime turi psichinės sveikatos problemų, o vienam iš dešimties jos gali virsti lėtinėmis psichinės sveikatos problemomis, ir kadangi reikia pabrėžti, jog būtina aktyvi ir tikslinga politika kovojant su tokia nesikeičiančia padėtimi; kadangi didesnė skurdo rizika patiriama ne tik dėl dažnai ribotų galimybių įsidarbinti ir mokytis, bet ir dėl dažnai ribotų galimybių gauti sveikatos priežiūros paslaugų ir tinkamą gydymą;
- C. kadangi labiausiai į visuomenės užribį nustumtos grupės patyrė didžiausią krizės poveikį ir kadangi žmonės su negalia yra viena iš labiausiai nuo finansų krizės poveikio nukentėjusių grupių Europoje,

⁽¹⁾ OL C 132, 1997 4 28, p. 313.⁽²⁾ OL C 76 E, 2004 3 25, p. 231.⁽³⁾ OL L 138, 2011 5 26, p. 56.⁽⁴⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2011)0081.

2011 m. spalio 25 d., antradienis

- D. kadangi atitinkami piliečiai nuolat informuoja Peticijų komitetą apie trūkumus įgyvendinant esamą vienodo požiūrio į neįgaliuosius principą;
- E. kadangi žmonės su negalia, kuriems reikia didelės paramos, yra vieni iš labiausiai atskirtų nuo visuomenės, kadangi neįgalios moterys paprastai yra vienos iš pažeidžiamiausių, labiausiai išstumtų į visuomenės užribį, ir patiria diskriminaciją, joms sunku dalyvauti švietimo programose, įsidarbinti ir dalyvauti socialiniame gyvenime,
- F. kadangi strategija „Europa 2020“, kurios tikslas – siekti pažangaus, tvaraus ir integracinio Europos augimo (pagrįsto inovacijomis ir moksliniais tyrimais), bus įgyvendinta sėkmingai tik tuomet, jeigu bus padaryti struktūriniai patobulinimai, susiję su neįgaliųjų judumu ir įtrauktimi,
- G. kadangi šis skaičius artimiausiais metais labai padidės neišvengiamai keičiantis demografinėi padėčiai, nes daugiau kaip trečdalis vyresnių negu septyniasdešimt penkerių metų asmenų turi negalių, ribojančių jų galimybes, o daugiau negu 20 % asmenų galimybės labai ribotos,
- H. kadangi Europos Sąjunga oficialiai ratifikavo Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvenciją ir kadangi ją pasirašė visos 27 ES valstybės narės ir 17 iš jų ją ratifikavo,
- I. kadangi Europos Sąjungos kompetencija apsaugos nuo diskriminacijos dėl negalios srityje šiuo metu gali būti taikoma tik įdarbinimo, profesijos ir profesinio mokymo srityse (2000/78/EB) ir kadangi JTNTK yra mišrus susitarimas, kurį privalo įgyvendinti ES institucijos ir valstybės narės, o šiame pranešime išdėstyti pasiūlymai ir požiūris turėtų būti apsvarstyti ir išnagrinėti būsimame Komisijos pasiūlyme dėl Europos akto dėl prieinamumo,
- J. kadangi neįgaliesiems asmenims skirta socialinė politika dažnai priskiriama valstybių narių kompetencijai ir todėl yra pagrįsta nacionalinėmis tradicijomis ir paveldu, socialiniais papročiais, ekonominiu šių valstybių išsivystymu ir nepaprastai svarbiu šeimų ir bendrijų vaidmeniu, kai jos padeda neįgaliesiems siekti savarankiškumo ir integruotis į visuomenę,
- K. kadangi negalia yra kintanti sąvoka, priklausanti nuo neįgaliųjų sąveikos su požiūrio ir aplinkos kliūtimis, trukdančiomis jiems vienu pagrindu su kitais ir išlaikant tokį pat orumą visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime,
- L. kadangi yra stiprus ryšys tarp judumo, negalios ir (socialinės) įtraukties, ypač bendravimo laisvės ir galimybių (įskaitant Brailio ir gestų kalbas bei kitus alternatyvius komunikacijos būdus) ir judėjimo laisvės visose gyvenimo srityse, bei prieigos prie paslaugų; kadangi reikia skatinti visapusišką dalyvavimą visuomenės gyvenime visais aspektais, turint mintyje, kad labai svarbi Bendrijos politika informacijos ir komunikacijos technologijų srityje, taip pat namų robotų ir internetinių komunikacijos sprendimų srityje, ir kad reikia siekti visiško jų prieinamumo skatinant suderintus bendrosios rinkos standartus bei palengvinant šių technologijų platinimą,
- M. kadangi prieiga prie informacijos (Pagrindinių teisių chartijos 11 straipsnis) ir kultūros, kaip nurodyta 2003 m. gegužės 6 d. Tarybos rezoliucijoje dėl kultūros infrastruktūros ir veiklos prieinamumo neįgaliesiems, atlieka pagrindinį vaidmenį intelektualiniame žmogaus vystymesi, įskaitant neįgaliuosius, ir todėl turi tiesioginį poveikį jų užimtumo galimybėms,

2011 m. spalio 25 d., antradienis

- N. kadangi neįgalieji turi teisę į bendruomenėje teikiamas paslaugas, padedančias nepriklausomai gyventi, į asmeninę pagalbą, į ekonominę ir socialinę nepriklausomumą ir visavertį dalyvavimą visuomenės gyvenime ir darbo rinkoje; kadangi, jeigu už pagalbą būtų mokama, tokiai veiklai tektų beveik 50 proc. BVP (Ekonominės veiklos ir socialinės pažangos vertinimo komisija, 2010 m. balandžio 21 d.),
- O. kadangi kliūtys pasiekti visiems siūlomas paslaugas ir prekes yra labai didelės neįgaliesiems asmenims,
- P. kadangi neįgalūs asmenys kai kuriose valstybėse narėse ir kai kuriuose sektoriuose visą gyvenimą kenčia dėl diskriminacijos, ypač švietimo ir mokymo laikotarpiu, nes anksti neatpažįstami neįgalūs vaikai ir mokiniai ir nesiimama veiksmų, o dėl to vėliau įsidarbinimo galimybės tampa labai ribotos,
- Q. kadangi 16–19 metų amžiaus grupėje mokyklos nelanko 37 % sunkią negalią turinčių asmenų ir 25 % dalinę negalią turinčių asmenų, palyginti su 17 % jokios negalios neturinčių asmenų,
- R. kadangi Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos, kurią ES ratifikavo 2010 m. gruodžio mėn., 24 straipsnyje draudžiama dėl negalios asmenis šalinti iš švietimo sistemos, ir kadangi integracinis švietimas yra veiksmingiausias būdas kovoti su diskriminacija, kurti įtraukties principu grindžiamą visuomenę ir visiems suteikti galimybę mokytis,
- S. kadangi moterys su negalia dažnai patiria dvigubą diskriminaciją ir kadangi šalių vyriausybės gali kovoti su šiuo reiškiniu ir įgyvendinti visose su neįgaliųjų politika susijusiose srityse lyčių aspekto integravimo priemonės,
- T. kadangi dėl ekonomikos krizės visiems, o ypač neįgaliesiems, sunku įsidarbinti, o neįgaliųjų nedarbo lygis padidėjo daug labiau ir vis labiau nerimaujama, kad siekiant kontroliuoti darbo pasiūlą didės negalios išmokos,
- U. kadangi žmonių su negalia šeimos nariai diskriminuojami dėl jų ryšių, o paramos šeimoms priemonės savo ruožtu turi teigiamą poveikį visapusiškam ir lygiateisiame asmenų su negalia teisių įgyvendinimui,
- V. kadangi 2007 m. Komisijai pateikta peticija su 1 364 984 parašais, kurioje raginama, kad vykdant bet kurią Europos Sąjungos politiką neįgaliesiems būtų užtikrinama plataus masto apsauga, ir kadangi Komisija iki šiol tinkamai neatsižvelgė į šią teisėtą iniciatyvą,

Tikslai

1. pabrėžia, kad strategijos „Europa 2020“ tikslo, pagal kurį turi būti pasiektas 75 % 20–64 metų darbingo amžiaus gyventojų užimtumo lygis, niekaip nebus galima įgyvendinti neįtraukus neįgaliųjų;
2. pabrėžia, kad finansinės išlaidos ir ekonominės investicijos, susijusios su neįgaliais asmenimis, yra ilgalaikė sugrįžtanti investicija į visų gerovę ir tvarią visuomenę, kurioje žmonės gyvena ilgiau ir dirba našiau geresnėmis sąlygomis; šiuo klausimu pabrėžia, kad nepriimtinos griežto viešojo taupymo priemonės, kuriomis nepagrįstai mažinamos lėšos neįgaliesiems teikiamoms paslaugoms arba jų socialinės įtraukties projektams, nes dėl to nebūtų užtikrinamos tam tikros pagrindinės ir nekintamos neįgaliųjų teisės; priešingai, yra įsitikinęs, kad investicijas į šią sritį reikėtų iš esmės padidinti; primena, kad visos Europos Sąjungos sveikatos priežiūros sistemos turėtų būti grindžiamos pagrindinėmis vertybėmis: universalumu, galimybe pasinaudoti aukštos kokybės sveikatos priežiūros paslaugomis ir solidarumu;

2011 m. spalio 25 d., antradienis

3. pastebi, kad finansų krizės, nors dabar jau pastebimi atsigavimo ženklai, metu Europos visuomenė išlaikė vidaus solidarumą; visiškai pripažįsta ir pabrėžia, kad reikia individualizuotų priemonių neigaliesiems, kuriems, atsižvelgiant į įvairius negalių lygius ir ypatybes, dėl diskriminacijos pavojaus reikalinga netgi dar didesnė parama, remiantis žmogaus teisėmis ir orumu, į kuriuos dažnai neatsižvelgiama, todėl reikia skatinti ir stiprinti neigaliųjų žmogaus teises ir orumą bei nediskriminavimą Europos visuomenės informuotumo didinimo kampanijomis; pabrėžia, kad reikėtų atsižvelgti į neigaliųjų poreikius pagal specifines jų reikmes, kad būtų galima rasti tinkamus sprendimus visais mokymosi ir profesinio gyvenimo etapais;

4. pabrėžia naujos 2010–2020 m. Europos strategijos dėl negalios tikslų svarbą ir ypač ragina nustatyti patikimais duomenimis grindžiamus išsamesnius veiksmus visais valdymo lygmenimis; mano, kad reikėtų laikytis principo „niekas nėra sprendžiama apie neigaliuosius be jų pačių“, t.y. neigalius asmenis reikia įtraukti į visas priemones ir sprendimus, kurie su jais susiję;

5. apgailestauja, kad Komisijos komunikate dėl Europos strategijos dėl negalios nėra integruotos lyčių perspektyvos ar atskiro skyriaus apie politiką, susijusią su lytims būdinga negalia, nors neigalios moterys dažnai yra nepalankesnėje padėtyje nei neigalūs vyrai ir dažniau nukenčia nuo skurdo ir socialinės atskirties; ragina Komisiją ir valstybes nares 2010–2020 m. Europos strategijoje dėl negalios atsižvelgti į lyčių aspektus;

6. pabrėžia, kad reikia naujo veiksmingo požiūrio į negalią, pradedant Europos tarybos negalios klausimais, kuri reguliariai susitiktų ir kurioje aktyviai dalyvautų Europos Parlamentas ir neigaliųjų asmenų organizacijų atstovai, taip pat nacionalinės darbo grupės, įsteigimu siekiant veiksmingesnių priemonių, kuriomis būtų koordinuojamas, prižiūrimas ir vertinamas Europos strategijos dėl negalios įgyvendinimas vykdamas Komisijos ir valstybių narių programas ir strategijas pagal subsidarumo principą;

7. primena, kad tvari visuomenė, kurioje žmonės ilgiau gyvena būdami geros sveikatos, taip pat turėtų lemti miestų ir bendrųjų erdvių projektavimo patobulinimus, prekių ir paslaugų prieinamumo pagerinimą, įskaitant vienodą prieigą prie naujų informacinių ir ryšių technologijų, kad pagerėtų neigaliųjų gyvenimo kokybė ir būtų išvengta jų socialinės atskirties;

Pilietinės ir žmogaus teisės

8. ragina visapusiškai gerbti Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją ir remti tinkamumo visiems ir universalumo principus; pripažįsta Europos Sąjungos ir Jungtinių Tautų pastangas teisėkūros srityje, kuriomis siekiama sustiprinti visapusišką neigaliųjų integraciją į visuomenę, tačiau mano, kad pastangų reikėtų dar daugiau;

9. ypač pabrėžia būtinybę užtikrinti visapusišką pagarbą Vaiko teisių konvencijoje nustatytoms neigalių vaikų teisėms, įskaitant teisę į žaidimą, išsilavinimą, dalyvavimą bendruomenės gyvenime, įskaitant kultūrinį gyvenimą ir menus, asmeninę padėtį atitinkančią medikų pagalbą, laisvę ieškoti informacijos ir idėjų bei jas gauti; ypač pažymi, kad konvencijos 23 straipsnyje pripažinta neigalių vaikų teisė gyventi pilnavertį ir prideramą gyvenimą, kuris garantuotų jų orumą, ugdytų pasitikėjimą savimi ir leistų aktyviai dalyvauti visuomenės veikloje ir reikalaujama, kad tokiems vaikams būtų sudaryta veiksminga galimybė gauti išsilavinimą, profesinį parengimą, būti medicinos darbuotojų aptarnaujamiems, atstatyti sveikatą, pasirengti darbinei veiklai ir poilsiauti taip, kad jie kuo labiau įsitrauktų į socialinį gyvenimą, galėtų ugdyti savo asmenybę ir bręsti kultūriniu bei dvasiniu požiūriu;

2011 m. spalio 25 d., antradienis

10. ragina veiksmingai integruoti negalią į visą „Europa 2020“ strategiją ir pavyzdines jos iniciatyvas, įskaitant Inovacijų sąjungą, kuriose nėra nuorodų į negalią;

11. atkreipia dėmesį į tai, kad daugelis neigalių asmenų toliau kenčia dėl diskriminacijos, patiriamos nepripažįstant jų lygių teisių prieš įstatymą ir teisingumą, ir ragina valstybes nares ištaisyti šiuos trūkumus, įskaitant veiksmingą asmenų su negalia prieigą prie teisingumo, tinkamą mokymą dirbantiems teisingumo srityje, pvz., policijos ir kalėjimų pareigūnams, ir pabrėžia lygiateisio dalyvavimo politiniame ir visuomenės gyvenime, įskaitant teisę balsuoti, kandidatuoti rinkimuose ir eiti pareigas, užtikrinimo svarbą pagal JTNTK 29 straipsnį, kadangi pagal atitinkamų NVO ir rinkimų ekspertų vertinimus tik labai mažas neigaliųjų procentas gali dalyvauti rinkimuose;

12. mano, kad prekių ir paslaugų, įskaitant aktualią ir prieinamą informaciją apie jas, įsigijimo klausimu turėtų būti numatyti tinkami (internetiniai) pirkimo sprendimai ir sukurtos prekės ir paslaugos, kurių prieinamumas būtų užtikrintas ilgą laiką; atkreipia dėmesį į tai, kad reikia, jog neigaliesiems skirti produktai būtų patvirtinti ne tik pagal Europos, bet ir pagal pasaulinius standartus; ragina Komisiją imtis tolesnių deramų priemonių universalios naudojimo prekių ir paslaugų plėtotei ir prieinamumui skatinti, kaip įtvirtinta JTNTK 29 straipsnyje, įskaitant keitimąsi geriausia patirtimi;

13. pabrėžia, jog, kaip nurodyta Jungtinių Tautų neigaliųjų teisių konvencijoje, iš daugelio tyrimų matyti, kad neigalios moterys patiria dvigubą diskriminaciją – ir dėl lyties, ir dėl negalios; kadangi šiuo klausimu beveik visiškai nėra priimtų priemonių, ragina Komisiją padaryti specialią nuostatą dėl neigalių moterų socialinės apsaugos sistemų;

14. pabrėžia, kad žmonėms su psichine negalia ir intelekto sutrikimais kyla ypač didelis pavojus patirti priekabiavimą ir smurtą; ragina valstybes nares nustatyti išplėtotą kontrolės mechanizmą paslaugoms ir teisei nukentėjusiųjų apsaugai teikti, kad būtų užtikrinta pagarba globos įstaigose gyvenančių asmenų žmogaus teisėms ir laisvėms, ypač neigalioms moterims ir neigaliams vaikams; ragina Europos lyčių lygybės institutą atlikti neigalių mergaičių ir moterų padėties smurto aspektu tyrimus; pabrėžia būtinybę imtis priemonių ir veiksmų, kad būtų panaikinta dviguba moterų diskriminacija ir skatinama visiška teisių ir galimybių lygybė; ragina Europos Komisiją ir valstybes nares imtis aktyvių ir veiksmingų veiksmų, kuriais būtų remiamas ir skatinamas perėjimas nuo institucinės prie bendruomeninės priežiūros, veiksmingai panaudojant ES finansavimo galimybes, pvz., priemonę „Progress“, skirtas visuomenės informuotumui apie neigaliųjų, gyvenančių globos įstaigose, padėtį didinti; ragina valstybes nares garantuoti nuo smurto nukentėjusioms neigalioms moterims prioritetinę teisę į socialinį būstą, dotacijas namų aplinkai pritaikyti, paramą namuose ir viešąsias paslaugas, teikiamas smurto dėl lyties atveju;

15. pabrėžia, kad valstybės narės turėtų būti skatinamos žymiai daugiau dėmesio skirti socialiniams neįgalumo aspektams; mano, jog būtina sąlyga, kad asmuo galėtų naudotis pilietinėmis teisėmis, – sukurti teisinį pagrindą sprendimų priėmimo pagalbos mechanizmui; ragina valstybes nares kiek įmanoma labiau skatinti tokių formų pagalbą, kaip asmeninė pagalba ir kitos paslaugos, kurios padėtų savarankiškai gyventi, siekiant kuo labiau sumažinti bendrą globos įstaigose apimtį ir teikti pirmenybę kitų formų globai; ragina Komisiją atlikti išsamų šių reiškinių tyrimą ir didinti visuomenės informuotumą; pabrėžia savanorių teikiamos paramos neigaliesiems vaidmenį ir ragina Komisiją ir valstybes nares tęsti ir gerinti tokiame darbu skirtas iniciatyvas ir paramos programas.

16. pabrėžia, kaip svarbu garantuoti ir užtikrinti vienodą galimybę gauti viešąją informaciją, ypač apie viešąją gaivalinių ir žmogaus sukeltų nelaimių valdymą, kaip numatyta JTNTK 21 straipsnyje;

2011 m. spalio 25 d., antradienis

17. ragina Komisiją ir valstybes nares imtis būtinų priemonių, skirtų pasirengti gaivalinėmis ir dėl žmonių aplaidumo kylančiomis nelaimėmis, ir ypatingą dėmesį skirti tam, kad neigaliesiems būtų pateikta reikiama, naudinga informacija prieinama forma, be kita ko, vykdant naudingų ir tinkamų tarptautinių pavyzdžių sklaidą;

18. pabrėžia, jog reikia imtis veiksmų nacionaliniu ir Europos lygmenimis, siekiant skatinti perėjimą nuo globos įstaigose prie globos bendruomenėse, panaudojant struktūrinius fondus, taip pat priemones, skirtas visuomenės informuotumui apie neigaliųjų, gyvenančių globos įstaigose, padėti didinti;

Duomenų rinkimo ir konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais svarba

19. pabrėžia, kad šiuo metu trūksta nuoseklių pagal lytį suskirstytų duomenų negalios klausimais ir apie su neigalumu susijusias paslaugas valstybėse narėse, įskaitant konkrečius rodiklius ir informaciją apie globos namų skaičių ir kokybę, arba tų duomenų labai mažai, ir kad Eurostatas turėtų pateikti daugiau metinių pagal lytį suskirstytų duomenų apie neigaliuosius ir juos globojančius asmenis;

20. išreiškia nusivylimą tuo, kad renkant duomenis ir konsultacijose trūksta skaidrumo ir dalyvauja mažai žmonių su negalia, ir mano, kad Europos Komisija turėtų skatinti neigaliųjų dalyvavimą konsultacijų procedūrose, kurios, remiantis NVO patirtimi, turi būti visapusiškai prieinamos, parengtos taip, kad būtų galima pateikti konkrečias pastabas, ir kartu su jomis turi būti rengiamos veiksmingos informacinės kampanijos; pabrėžia, kad tik 336 pilietinės visuomenės atsakymai į Komisijos konsultaciją internetu, kuri 2009 m. buvo surengta pagrindinėje Komisijos konsultacijų interneto svetainėje, rodo, kad informacinės kampanijos nepasiekė tikslinių grupių ir kad internetinė priemonė nebuvo prieinama akliesiems, naudojantiems ekranų skaitytuvus; ragina valstybes nares užtikrinti, kad žmonės su negalia ir jų organizacijos būtų visais lygmenimis įtraukti į visus įgyvendinimo procesus (kaip išdėstyta JTNTK 33 straipsnyje);

21. ragina Komisiją paspartinti valstybių narių stebėjimo, bendradarbiavimo, taip pat keitimosi gerąja patirtimi procesą, ypač palyginamų pagal lytį suskirstytų duomenų ir pažangos rodiklių rinkimo aspektu, kad būtų pasiekti ir nacionaliniu, ir Bendrijos lygmenimis nustatyti tikslai; pabrėžia, kad matavimai turėtų būti grindžiami neigaliųjų poreikiais, o ne tik mediciniais aspektais, turėtų būti įtraukti ir socialiniai, užimtumo ir aplinkos aspektai; tuo pačiu metu pabrėžia, jog svarbu koordinuoti kovą su piktnaudžiavimu ir naudojimusi apsimestine negalia;

22. primena, kad registruojant žmones su negalia paslaugoms ir paramai iš valstybės biudžeto neturi būti pažeidžiamos jų žmogaus teisės ir privatumas – jie neturi būti stigmatizuojami;

Demografiniai pokyčiai ir aplinka be kliūčių

23. pabrėžia, kad demografiniai pokyčiai turėtų nulemti tai, kad pagyvenusių žmonių su negalia vis daugės, kadangi vis daugiau žmonių susidurs su negalia, nes žmonės gyvena ilgiau, todėl vis didės paslaugų ir sprendimų, naudingų tiek neigaliems žmonėms, neatsižvelgiant į jų amžių, tiek pagyvenusiems žmonėms su negalia ar be jos, plėtojimo ir kūrimo poreikis;

24. skatina šių dviejų visuomenės grupių bendrumą, kad būtų galima prisidėti prie novatoriško augimo, taip pat grindžiamo užimtumu ir socialine plėtra valstybėse narėse, ir kad būtų galima patenkinti naujus poreikius, kuriuos lemia visuomenės senėjimas ir demografiniai pokyčiai;

25. ragina Komisiją stiprinti tiek sankcijas, tiek teigiamas paskatas valstybėms narėms, kad jos įgyvendintų Reglamento (EB) Nr. 1083/2006 16 straipsnį ir laikytųsi teisiškai privalomų jo reikalavimų; ragina Komisiją įtvirtinti nediskriminavimo ir prieinamumo nuostatas būsimoje 2014–2020 m. sanglaudos politikoje, stebėti ir vertinti tinkamą Europos finansavimo programų įgyvendinimą ir Europos fondų panaudojimą;

2011 m. spalio 25 d., antradienis

26. ragina Komisiją skatinti naudoti Europos struktūrinius fondus, ypač Europos regioninės plėtros fondą, kad Europos lėšomis būtų gerinamas prekių ir paslaugų prieinamumas ir žmogaus sukurta aplinka;

Laisvas judėjimas ir paslaugos be kliūčių

27. pripažįsta, kad laisvas judėjimas yra pagrindinė teisė Europos Sąjungoje; pabrėžia, kad ji teigiamai veikia gyvenimo kokybę ir neįgalių asmenų bei jų šeimų narių dalyvavimą visuomenės gyvenime ir darbo rinkoje, ypač atsižvelgiant į geresnį sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą, didesnę dėmesį negalią sukeliančioms lėtinėmis ligomis sergantiems žmonėms, siekiant visoje Europos Sąjungoje sumažinti sveikatos priežiūros nelygybę;

28. pažymi, kad Europoje, skatinančioje savo piliečių lygybę ir laisvą judėjimą savo teritorijoje, neįgaliųjų teisės įvairiose valstybėse narėse yra nevienodos;

29. pabrėžia, kad prieinamas transportas žmonėms su negalia sudaro sąlygas lengviau dalyvauti darbo rinkoje ir todėl padeda kovoti su skurdu ir socialine atskirtimi;

30. ragina Komisiją ir valstybes nares sparčiau gerinti paslaugų prieinamumą įvairiomis strategijomis, kuriomis būtų panaikintos kliūtys naudotis tokiomis technologijomis, įskaitant jų kainų mažinimą, ir vykdyti „Europa 2020“ pavyzdines iniciatyvas siekiant įgyvendinti strategijos „Europa 2020“ tikslus;

31. primena, kad judumas – tai pagrindinis Europos užimtumo strategijos klausimas ir kad dar yra labai daug konkrečių kliūčių, neleidžiančių užtikrinti oraus ir nepriklausomo neįgaliųjų gyvenimo Europos Sąjungoje, ypač išmokų ir pagalbos perkeliamumo, prieigos prie įrenginių ar būtinos asmeninės pagalbos srityse;

32. pabrėžiama, kad neįgalus asmuo pagal Direktyvą dėl pacientų teisių į tarpvalstybines sveikatos priežiūros paslaugas įgyvendinimo (2011/24/ES) turi teisę į gydymą kitoje valstybėje ir kad jam turėtų būti sudarytos vienodos sąlygos gauti sveikatos priežiūros paslaugas bet kurioje ES valstybėje, ypač jei reikia labai specializuotos pagalbos;

33. ragina geriau ir abipusiškai pripažinti neįgalumo statusą visose valstybėse narėse; ragina valstybes nares keistis gerąja patirtimi siekiant panaikinti nacionalinių neįgalumo lygio vertinimo sistemų neatitikimus visoje ES, kad būtų užtikrintas geresnis žmonių su negalia judumas;

34. pabrėžia, jog reikia siekti, kad valstybės narės savo socialinės apsaugos sistemose ir žmonėms išeinant į pensiją pripažintų nemokamai neįgalius asmenis prižiūrinčių asmenų, paprastai moterų, indėlį, dalyvavimą ir neapmokamą darbą; pabrėžia, kad šioms moterims reikėtų skirti ypatingą dėmesį;

35. pripažįsta 1998 m. birželio 4 d. Tarybos rekomendacijos 98/376/EB dėl neįgalių asmenų automobilių statymo kortelių, kurioje teigiama, kad ši kortelė turėtų būti vienos standartinės formos ir turėtų būti pripažįstama visose valstybėse narėse siekiant, kad jos turėtojai būtų lengviau naudotis automobiliu, svarbą ir pastebi, kad suvienodinta ES chartija dėl keliaujančiųjų teisių ir vairuotojo pažymėjimo bei visų kitų leidimų ar dokumentų, kurių gali prireikti judumui tarp valstybių narių palengvinti, gavimas ir pratęsimas yra būtini neįgalių asmenų įtraukčiai į visuomenę visose valstybėse narėse; pripažįsta, kad novatoriškos nemokamų komunikacijos priemonių akliams ir kurtiesiems formos, pvz., prieinamos informacinės paslaugos, visų pirma internetinės paslaugos, taip pat būtinos, kad jie galėtų visapusiškai naudotis savo teisėmis; į tai įeina lengvai perskaitomos versijos, skirtos kognityvinių ir intelektinių negalių turintiems žmonėms; ragina mažinti judėjimo laisvės kliūtis žmonėms su negalia patvirtinant Europos judumo kortelę, grindžiamą valstybių narių abipusiu neįgaliųjų kortelių, išmokų ir privilegijų pripažinimu, kad neįgaliesiems būtų lengviau studijuoti, dirbti ir keliauti, taip pat šiuo tikslu panaudoti atvirojo bendradarbiavimo metodo sistemą; ragina sukurti informatyvesnę Komisijos interneto svetainę, skirtą neįgaliesiems, kurioje būtų paaiškintos jų teisės ir pateikiama papildoma konkreti informacija apie keliavimą;

2011 m. spalio 25 d., antradienis

36. ragina Komisiją ir valstybes nares priimti priemones, būtinas siekiant skatinti neigaliųjų galimybes be fizinių kliūčių patekti į darbo ir gyvenamąsias vietas, kuriomis būtų padedama jiems integruotis į darbo veiklą;

37. pabrėžia, kad novatoriška ir žiniomis grindžiama ekonomika negali plėtotis neturėdama neigaliesiems prieinamų privalomais teisės aktais reglamentuojamų turinio ir formų, pvz., akliems prieinamų interneto tinklalapių ir subtitruoto turinio kurtiesiems, įskaitant žiniasklaidos paslaugas, internetines paslaugas žmonėms, kurie naudojami gestų kalbomis, išmaniųjų telefonų programų ir viešosios erdvės taktilinių bei garsinių pagalbinių priemonių;

38. ragina Komisiją ir valstybes nares taikyti dvikryptį metodą, kai privalomi teisės aktai ir standartai laikomi papildomomis priemonėmis, kurių reikia prieinamumui įgyvendinti; pabrėžia, kad teisės aktuose turėtų būti nustatyta sistema, kuri būtų tvirtai atsižvelgiant į greitą IKT sektoriaus plėtrą; pažymi, kad standartai turėtų būti nuolat vystomos priemonės, kuriomis būtų galima užtikrinti teisės aktų įgyvendinimą;

39. žino, kad nėra lygiateisės prieigos prie sveikatos priežiūros paslaugų, įskaitant galimybę gauti informacijos apie sveikatą ir sveikatos priežiūrą, ir ragina Europos Komisiją paspartinti rekomendacijų, kuriomis bus remiamos vienodos galimybės gauti sveikatos priežiūros paslaugas ir informaciją apie sveikatą ir sveikatos priežiūrą, rengimą;

40. pabrėžia, kad norint neigaliuosius aktyviai įtraukti į visas socialinio gyvenimo sritis reikia stengtis žmonėms su psichine negalia pateikti komunikacijos sprendimus (pvz., lengvai skaitomas interneto svetainės), o žmonėms su sudėtingais komunikacijos poreikiais sudaryti galimybę naudoti patobulintus (garsą ar vaizdą padidinančius) ir alternatyvius komunikacijos būdus;

41. ragina valstybes nares, padedant Komisijai, skatinti neigaliųjų integraciją ir pripažinimą visuomenėje, gerinant jų prieigą prie sporto, laisvalaikio ir kultūros infrastruktūros ir veiklos rūšių, įskaitant valstybių narių tarpusavio kultūros medžiagos, prieinamos turintiems regėjimo sutrikimų, populiarinimą ir mainus pagal 2003 m. gegužės 6 d. Tarybos rezoliuciją dėl kultūros infrastruktūros ir kultūrinės veiklos prieinamumo neigaliesiems ⁽¹⁾;

42. ragina valstybes nares ištaisyti prieinamumą įtvirtinančių teisės aktų trūkumus, ypač susijusius su viešuoju transportu, keleivių teises reglamentuojančius teisės aktus, įskaitant susijusius su judriosios įrangos apgadinimu ir elektroninių informacijos ir ryšių sistemų paslaugomis, taip pat taisykles, skirtas viešajai žmogaus sukurtai aplinkai ir paslaugoms;

Lygios galimybės

43. mano, kad vienodos galimybės negali reikšti tų pačių sąlygų ir aplinkybių žmonėms su skirtingais poreikiais, todėl mano, kad įvairių negalią turintys žmonės turėtų turėti galimybę naudotis pakankamomis priemonėmis, kad galėtų įsigyti prekių ir paslaugų, taip sukuriant tikrai vienodas galimybes;

44. dar kartą patvirtina, kad asmenims su negalia reikia užtikrinti visuotines, veiksmingas, nediskriminacines galimybes gauti socialinę apsaugą, socialinių privilegijų, sveikatos apsaugą, švietimą, taip pat visuomenei prieinamų prekių ir paslaugų pasiūlą, įskaitant būstą, telekomunikacijas ir elektroninius ryšius, informaciją, įskaitant prieinama forma teikiamą informaciją, finansines paslaugas, kultūrą ir laisvalaikį, visuomenei atvirus pastatus, transporto rūšis ir kitas viešąsias sritis bei infrastruktūrą;

45. pabrėžia, kad įtrauktis į darbo veiklą ir ekonominis nepriklausomumas yra labai svarbūs neigaliųjų socialinės integracijos veiksniai;

⁽¹⁾ OL C 134, 2003 6 7, p. 7.

2011 m. spalio 25 d., antradienis

46. dar kartą patvirtina, kad gaminiai, prekės ir paslaugos, įskaitant jų modifikuotas versijas, turėtų būti nediskriminaciniai ir todėl jie negali neigaliesiems kainuoti brangiau;

47. mano, kad MVĮ nepaprastai svarbios neigalių asmenų užimtumo galimybėms, nes jos turi galimybių sukurti darbo aplinką, tinkamą neigaliųjų asmeniniam ir profesiniam potencialui vystyti; todėl pabrėžia, kad MVĮ turėtų būti suteikta ne tik išsami informacija apie palengvinimo ir paramos priemones, susijusias su asmenų, kuriems taikoma apsauga, įdarbinimu, bet ir visa aktuali informacija apie technologijas ir studijų programas, kurios padeda neigaliesiems tapti savarankiškais ir aktyviais specialistais;

48. pabrėžia išskirtinę neigaliųjų įdarbinimo įprastoje darbo rinkoje reikšmę, žino, kad labai reikia lankstesnių teisinių formų darbo santykių, pabrėžiant modernias darbuotojo ir darbdavio santykių formas, ir ragina Komisiją ir valstybių narių vyriausybes patvirtinti teises ir finansines priemones, kuriomis būtų veiksmingai skatinamas neigaliųjų įdarbinimas;

49. ragina valstybes nares tobulinti ir derinti aktyvaus užimtumo politiką, kad neigaliesiems būtų sudarytos sąlygos ne tik patekti į darbo rinką, bet ir išsilaikyti joje; siūlo diegti iniciatyvas, pritaikytas prie poreikių pagal negalios tipą, įskaitant planus ir profesinį orientavimą, kai tokių poreikių turintys asmenys užsiregistruoja šiuo tikslu įsteigtose tarnybose;

50. pabrėžia, kad taip pat vertėtų nepalikti neigaliųjų ir remti visus žmones su įvairia negalia visais jų gyvenimo etapais, įdarbinant juos globojamose dirbtuvėse ir integruotose darbo vietose, perėjimo prie atviros darbo rinkos laikotarpiu suteikiant jiems tinkamas sąlygas, ir mano, kad nepagrįstas atsisakymas suteikti tinkamas sąlygas (Direktyvos 2000/78/EB 5 straipsnis) turėtų būti laikomas diskriminacija pagal JTNTK 2 straipsnį; pažymi, kad kai kuriose valstybėse narėse globojamos dirbtuvės ir kvotos gali būti panaudotos kaip perėjimo prie atviros darbo rinkos priemonės, suteikiant neigaliesiems specialias sąlygas ir aprūpinant personalu, kuris apmokytas tenkinti jų poreikius; pabrėžia, kad didelėse įmonėse turėtų būti palankiai žiūrima į neigaliųjų atstovus ir leidžiama jiems išsakyti savo nuomonę, tai pat turėtų būti stiprinamas glaudesnis atitinkamų vietos NVO ir MVĮ bendradarbiavimas; pabrėžia, kad turėtų būti remiami asmeniniai padėjėjai, jei jų reikia, nes tai žymiai pagerintų neigaliųjų galimybes įsitvirtinti darbo rinkoje;

51. pabrėžia, kokios svarbios perėjimo programos, kuriomis pirmiausia suteikiamos galimybės dirbti, pradedant nuo globojamų dirbtuvių ir laipsniškai pereinant prie atviros darbo rinkos, ir, antra, įgyvendinant strategiją „Europa 2020“ sukuriamą lankstesnę perėjimo nuo profesinės rehabilitacijos prie kitų užimtumo formų sistema;

52. ragina valstybes nares konsoliduoti ir gerinti aktyvią užimtumo politiką, vykdomą siekiant integruoti neigaliuosius darbo vietoje ir padidinti atsakingų nacionalinių institucijų veiklos efektyvumą;

53. atkreipia dėmesį, kad pirmiausia valstybės narės turėtų kuo greičiau pritarti pasiūlymui dėl Tarybos direktyvos, kuria įgyvendinamas vienodo požiūrio į asmenis, nepaisant jų religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos, principas (COM(2008)0426), ir jį patvirtinti; ragina Komisiją ir toliau remti techninių kliūčių Taryboje įveikimą, kad būtų greitai susitarta; pažymi, kad kovos su diskriminacija politika yra svarbiausia siekiant skatinti neigaliųjų socialinę įtrauktį ir užimtumą;

2011 m. spalio 25 d., antradienis

54. ragina peržiūrėti Europos viešojo pirkimo teisės aktus, kad, siekiant skatinti socialinę įtrauktį, inovacijas ir prieinamumą žmonėms su negalia, prieinamumo reikalavimai taptų privalomi taikant atrankos kriterijus;

55. pabrėžia, kad, nors įvairiose valstybėse narėse yra skirtumų, dauguma socialinės apsaugos sistemų nepakankamai lanksčios ir pagal jas asmenys negali gauti socialinių išmokų, kurios padėtų jiems išsilaikyti darbo rinkoje; ragina peržiūrėti tokias socialinės apsaugos sistemas, kad jos taptų veiksmingesnės ir kad dalinę negalią turintys asmenys, gaunantys išmokas, galėtų išsilaikyti darbo rinkoje;

56. primena, kad pati Komisija savo komunikate dėl Europos strategijos dėl negalios reiškia susirūpinimą mažų subtitrų ir įgarsinimo prieinamumu Europos Sąjungos televizijos kanaluose; itin pabrėžia tai, kad kurčiųjų ir klausos sutrikimų turinčių asmenų organizacijos, padedant Europos Parlamentui, Europos Sąjungoje keletą metų vykdė europinę kampaniją platesniam televizijos programų subtitravimo prieinamumui užtikrinti; ragina uoliau įgyvendinti Direktyvoje 2007/65/EB numatytą valstybių narių pareigą skatinti transliuotojus užtikrinti didesnę žiniasklaidos paslaugų prieinamumą žmonėms su klausos ar regėjimo negalia; ragina Komisiją numatyti specialias finansavimo galimybes visuomeniniams ir privatiems transliuotojams, siekiant jiems padėti padengti jų programų subtitravimo ir įgarsinimo įdiegimo išlaidas;

Investicijos neįgaliems asmenims

57. mano, kad neįgaliųjų užimtumo lygis visoje Europoje yra apgailėtina mažas, ir primena Europos institucijoms, kad strategijos „Europa 2020“ tikslai negalės būti pasiekti, jei tokių žmonių padėtis nepagerės; todėl visuomenė turi būti supažindinama su negalios reiškiniu ir turi jį priimti, įskaitant ikimokyklinio ir pradinio ugdymo lygmeniu;

58. tvirtina, kad dabartinės švietimo ir mokymo sistemos nepakankamos, siekiant išvengti didelio mokyklos nelankančių neįgaliųjų skaičiaus, be papildomos viešosios politikos, pagal kurią būtų siūloma mokymosi pagalba, nes su strategijos „Europa 2020“ tikslu susietas skaičius rodo nelankančių mokyklos skaičiaus sumažinimą iki mažiau nei 10 proc., ir pabrėžia, kad mokyklos nelankymas lemia dideles neįgaliųjų socialines ir užimtumo kliūtis ir iš to kylančią skurdą, ypač dabartinės ekonomikos krizės metu; atsižvelgdamas į didelį mokyklos nelankančių neįgaliųjų skaičių ir 2010 m. gegužės 11 d. Tarybos išvadas dėl švietimo ir mokymo socialinės dimensijos, pabrėžia, kad reikia investuoti į ir skatinti veiksmingas (įskaitant alternatyvias) švietimo ir (profesinio) mokymo programas, kurios būtų pritaikytos neįgaliųjų poreikiams, ypatybėms ir gebėjimams, ir pažymi, kad tam reikia pakankamo skaičiaus kvalifikuotų ir motyvuotų specialistų, galinčių dirbti patikimose ir tinkamose programose, tai pat prieinamų tokių programų visose profesinio lavinimo ir mokymo programose ir aukštojo mokslo įstaigose, įskaitant papildomas programas neįgaliesiems, siekiant kovoti su neigiamomis nuostatomis prieš neįgalios vaikus ir siekiant, kad jie įgytų kvalifikaciją, tinkamą šiuolaikiškai ir atvirai darbo rinkai; ragina valstybes nares ir Komisiją neįgaliams asmenims sudaryti geresnes galimybes gauti informaciją apie esamas judumo ir švietimo programas, taip pat lygias galimybes dalyvauti mokymosi visą gyvenimą programose; pažymi, kad tokiu atveju reikia, jog į strategiją „Europa 2020“ ir jos pavyzdines iniciatyvas būtų integruotas nediskriminavimo aspektas, kad būtų laikomasi JTNTK 24 straipsnio;

59. patvirtina, kad ypatingą dėmesį reikėtų skirti integruojančiam švietimui, visų pirma akredituojant svarbesnį patirtinį mokymąsi, ir kad todėl jis turėtų būti pabrėžiamas Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokslo strateginėje veiklos programoje („ET 2020“) ir strategijos „Europa 2020“ naujų įgūdžių ir darbo pavyzdinėje iniciatyvoje; be to, pažymi, kad reikia naujų ir tinkamų gairių ir tinkamo IT naudojimo mokyklose ir namuose, teikiant asmeninę ir pritaikytą pagalbą;

2011 m. spalio 25 d., antradienis

60. pabrėžia, kad visiems vaikams, įskaitant vaikus su negalia, turi būti užtikrinta teisė į visuotinį visų švietimo sektorių ir lygių prieinamumą visose institucijose; ragina Komisiją ir valstybes nares aktyviau teikti bendrąją informaciją šeimoms, auginančioms neigalius vaikus, kuri apimtų ankstyvą atpažinimą ir paramą bei galimus jų specialiųjų poreikių patenkinimo būdus; pabrėžia, kad labai svarbi viešoji parama neigaliųjų šeimoms, kurią sudaro finansinė pagalba (įskaitant vaikų priežiūros paslaugas), sveikatos priežiūros paslaugų teikimas, psichologinė pagalba ir dalijimasis žiniomis, taip pat lankstesnės darbo valandos tėvams (vienam iš jų), auginantiesiems neigalius vaikus; todėl ragina valstybes nares steigti specialias ir prieinamas tarnybas, kuriose būtų galima gauti informaciją ir patarimų administraciniais klausimais; ragina valstybes nares remti neigaliųjų šeimas ir nacionalinių sveikatos sistemų specialistus ir pateikti tikslingas informavimo ir mokymo priemones bei įtraukti pacientų organizacijas į sprendimų priėmimo ir stebėjimo procesus;

61. pabrėžia, kad darbdaviai turėtų leisti žmonėms su negalia įsidarbinti, jei jie turi kvalifikaciją, ir kilti karjeros laiptais, taip pat jiems padėti mokymais;

62. pabrėžia, kad reikia skatinti integruotus mokymo ir darbo projektus, kurie padėtų negalią turintiems jaunuoliams nedelsiant ir tiesiogiai pereiti nuo mokymo prie darbo veiklos;

63. pabrėžia, kad turėtų būti rūpinamasi ir tokiais neigalių jaunuolių neformalaus mokymo ir mokymosi aspektais kaip, pvz., socialiniai santykiai, žiniasklaidos priemonės (kur turėtų būti vis labiau išvystytas prieinamumas, įskaitant subtitravimo ir įgarsinimo sistemas), sportas, laisvalaikis ir veikla atvira ore, atsižvelgiant į kiekvieno vaiko ir jaunuolio specialius poreikius; pabrėžia, kad tai ne tik sveikam kiekvieno asmens vystymuisi būtinos priemonės, bet ir nekintamos JT pripažintos teisės;

64. pabrėžia, kad mokymasis visą gyvenimą – itin svarbus būdas remti ir stiprinti žmonių su negalia gebėjimą prisitaikyti ir tęsti darbą, ir kad jis itin aktualus žmonėms, kurie dirbdami tampa neigaliais, o ypač žmonėms, kuriems vystosi negalią sukelianti liga;

65. ragina Komisiją ir valstybes nares remti arba diegti reabilitacijos paslaugas sveikatos, švietimo, profesinio rengimo, užimtumo srityse, savarankiškam gyvenimui, susisiekimui skirtas priemones ir pan., kurios būtų veiksmingesnės ir labiau sąveikaujančios; jos turi būti ne tik prižiūrimos ir individualiai pritaikomos, bet ir turi padėti planuoti ilgalaikį biudžetą ir vystymąsi;

66. mano, kad turi būti sustiprinta finansinė parama žmonių su negalia organizacijoms; primygtinai ragina, kad, atsižvelgiant į visiems žinomus tokių organizacijų finansinius sunkumus, jų bendro finansavimo norma turėtų būti ne mažesnė kaip 10 %. jų pateikiamų projektų vertės;

Gyvenimo sąlygos

67. pabrėžia, kad savanoriška įmonių socialinė atsakomybė taip pat galėtų teigiamai veikti neigalių asmenų padėti; ragina įdiegti, ypač panaudojant ES fondus ir programavimą, pagalbą ir subsidijas neigalius darbuotojus į darbą priimančioms įmonėms ir asmenims, kurios būtų įvairios ir priklausytų nuo sutarties tipo; ragina dalyvius ir suinteresuotuosius subjektus remti ir taikyti gerus veiklos pavyzdžius šioje srityje, ypač susijusius su moterimis, kurios turi neigalių vaikų;

68. dar kartą patvirtina, kad turėtų būti vykdomas ES institucijų ir valstybių narių valstybės tarnautojų mokymas apie neigalių asmenų priėmimą ir informavimą ir kad prieigą prie viešųjų teisinių dokumentų ir procedūrų turėtų palengvinti konkretūs veiksmai; ragina ES institucijas rodyti pavyzdį ir įdarbinti neigaliuosius ir primygtinai ragina valstybes nares taip pat įgyvendinti šią strategiją;

2011 m. spalio 25 d., antradienis

69. pabrėžia, kad vykdant savarankiško verslo skatinimo ir paramos šiam verslui politiką turėtų būti skiriama pakankamai dėmesio tam, kaip integruoti neigaliuosius į darbo rinką ir į ekonominę veiklą, nes ši integracija yra lanksti priemonė ir daugeliu atvejų jiems leidžia įveikti apribojimus ir kliūtis, kylančias darbo vietose; ragina valstybes nares taikyti tinkamesnės ir veiksmingesnės pagalbos savarankiškam verslui politiką, skirtą šiai visuomenės daliai;

70. ragina Komisiją veiksmingiau pristatyti prieinamumo naudą, integruoti visiems tinkamos aplinkos be kliūčių kūrimo sąnaudas ir išlaidas, ypač atsižvelgiant į senėjančią visuomenę;

71. ragina įvesti specialaus pobūdžio atostogas, kad tėvai galėtų rūpintis neigaliais vaikais; be to, ragina, kad neigalių vaikų tėvų išsipareigojimai ir darbas būtų pripažinti ir laikomi profesine patirtimi ir į juos būtų konkrečiai atsižvelgta nustatant teises į senatvės pensiją;

72. pabrėžia, kad galimybė be kliūčių naudotis sveikatos priežiūros ir sudėtingomis reabilitacijos paslaugomis negali visiškai užkirsti kelio sveikatos pablogėjimui, ypač senėjančioje visuomenėje, todėl, jei siekiama sukurti tvarią visuomenę, kurioje vis didesnė reikšmė teikiama sveikatai, pradedant prevencija ir baigiant reabilitacija, kiekvienam tenka atsakomybė už kasdienę veiklą ir vartojimo įpročius;

Kova su skurdu

73. ragina Komisiją užtikrinti deramą finansinę paramą aukščiausiai ES neigaliesiems atstovaujančiai organizacijai ir kitoms Europos konkrečios rūšies negalią turinčių neigaliųjų organizacijoms, kad jos galėtų visapusiškai dalyvauti politikos formavime ir teisės aktų, kurie grindžiami Europos strategijoje dėl negalios ir JTNTK įtvirtintais išsipareigojimais, įgyvendinime ir kituose sprendimų priėmimo procesuose, susijusiuose su neigaliųjų reikalais;

74. apgailestauja, kad neigalieji kasdien patiria papildomų finansinių išlaidų (šios papildomos išlaidos patiriamos dėl neigalumo), o tai turi didelį poveikį jų gyvenimo kokybei;

75. ragina Komisiją, kad atsižvelgdama į siekiamus skurdo sumažinimo rodiklius, ji išskaidytų duomenis apie skurdą, kad būtų galima apskaičiuoti, kiek asmenų su negalia patiria skurdą, ir kad įgyvendinant strategiją „Europa 2020“ būtų galima pasiekti palyginamus neigaliųjų skurdo mažinimo rodiklius;

76. pažymi, kad šiam skurdu panaikinti ar ženkliai sumažinti daugiau neigaliųjų turi turėti darbą, o dėl to padidėtų mokesčių gryniosios įplaukos į valstybės biudžetą ir būtų mažiau žmonių, kuriems reikia išmokų dėl labai didelio skurdo;

77. patvirtina, primindamas Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi metų, taip pat naujojo Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi plano paskatas, kad skurdo neįmanoma sumažinti neintegruojant neigalių asmenų iš pradžių į švietimo sritį, o vėliau į darbo rinką ir nepritaikius pajamų politikos atsižvelgiant į invalidumo ir neigalumo pensijų sistemas pagal 2009 m. lapkričio 30 d. Užimtumo, socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų tarybos posėdyje priimtų išvadų 12 punktą, turint mintyje, kad šis procesas taip pat gali sąlygoti stigmatizavimą;

78. pripažįsta, kad neigalių vaikų atveju itin svarbi ankstyva diagnostika ir pagalba ir šios pastangos turi būti laikomos ilgalaikėmis investicijomis į senėjančią visuomenę; pastebi, kad asmenų su negalia šeimoms gresia didesnis skurdo ir socialinės atskirties pavojus ir kad į jas reikėtų atkreipti ypatingą dėmesį;

2011 m. spalio 25 d., antradienis

79. ragina valstybes nares, vykdančias griežto taupymo politiką, įvestą dėl ekonomikos krizės, vengti nepagrįstai mažinti išlaidas neįgalųjų socialinei apsaugai, nes ji būtina siekiant užtikrinti priimtina jų pragyvenimo lygį, kuris yra jų neatimama teisė;

80. pareiškia, kad asmenims su negalia gresia socialinės atskirties ir skurdo pavojus, ir pabrėžia, kad skurde gyvenančių asmenų su negalia yra 70 proc. daugiau negu žmonių be negalios; pabrėžia, kad asmenys, turintys didelę negalią ar kelias, ir vieniši tėvai, turintys neįgalių vaikų, yra labiausiai pažeidžiamose padėtyje; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti jų teises ir imtis priemonių gerinti jų gyvenimo kokybę, be kita ko, suteikti galimybių gauti praktinę informaciją kasdieniais klausimais, įskaitant supažindinimą su įgūdžių stiprinimo metodikomis ir paslaugomis, turinčiomis įtakos šeimos gyvenimui;

81. ragina Tarybą ir Komisiją imtis tolesnių veiksmų ir reguliariai rengti ataskaitas apie retas ligas bei teikti realią pagalbą, kad būtų stiprinami ryšiai tarp tėvų ir specialistų, esančių arčiausiai jų gyvenamosios vietos; mano, kad į tai turi būti atsižvelgta ir vertinama ir Prancūzijos nacionalinio mokslinių tyrimų sveikatos ir medicinos srityse instituto (INSERM) veikloje; ragina Komisiją skatinti įsteigti Europos akredituotų specifinių formų retų ligų diagnostikos ir gydymo centrų tinklą, siekiant koordinuoti ir stebėti jų veiklą ir pacientams teikiamą naudą;

Parlamentas ir toliau reikalauja laikytis socialiai tvaraus ir žmogaus teisėmis pagrįsto požiūrio

82. patvirtina, kad remdamasi ES chartijoje įtvirtintomis naujomis teisėmis Komisija taiko teisingą požiūrį į vienodas galimybes: reikia tvirčiau kovoti su diskriminacija, remti aktyvią įtraukties politiką, didinti sąmoningumą negalios klausimais, įskaitant informavimą apie tinkamumo visiems ir universalumo principus, taip pat pabrėžti tinkamų sąlygų svarbą;

83. ragina valstybes nares ir Komisiją greitai ratifikuoti ir įgyvendinti Jungtinių Tautų neįgalųjų teisių konvenciją ir jos fakultatyvius protokolus ir teigiamai vertina Komisijos iniciatyvą pasirašyti konvencijos fakultatyvų protokolą;

84. ragina Tarybą ir Komisiją apsvarstyti galimybę sudaryti tarpinstitucinį susitarimą su Europos Parlamentu ir per vienerius metus parengti konkrečią rekomendaciją dėl Parlamento įtraukimo į JTNTK įgyvendinimo stebėjimą;

85. ragina Tarybą priimti Komisijos pasiūlymą dėl sprendimo dėl fakultatyvaus protokolo pasirašymo ES, pabrėždamas, kad remiantis šiuo protokolu įsteigtas mechanizmas, dalyvaujant Europos Parlamentui, galėtų lemti veiksmingą JTNTK įgyvendinimą Europos Sąjungoje;

86. ragina Komisiją, kad ji glaudžiai bendradarbiaudama su Europos Parlamentu parengtų konkrečias, tinkamas ir išsamesnes priemones ir stebėjimo mechanizmą visais valdymo lygmenimis, kurie būtų taikomi Europos strategijai dėl negalios įgyvendinimo, kaip numatyta Europos strategijos dėl negalios veiksmų sąrašė;

87. ragina valstybes nares kuo labiau remti tinkamas priemones ir pritaikytas priemones (neskaitant medicininio aspekto), skirtas aukštesniam asmenų su negalia ir jų šeimų nepriklausomo gyvenimo lygiui pasiekti, siekiant užtikrinti neįgaliesiems ir jų šeimoms vienodas galimybes ir aktyvų gyvenimą;

88. pabrėžia, kad reikia padėti galintiems dirbti ir norintiems likti darbo rinkoje, net jeigu jie prarado dalį savo funkcinio pajėgumo; ragina valstybes nares skatinti įtraukties kultūrą ir padėti integruoti dalinį darbo pajėgumą turinčius žmones į darbo rinką;

2011 m. spalio 25 d., antradienis

89. ragina valstybes nares (per)svarstyti savo su negalia susijusius veiksmus ir nacionalines programas arba strategijas, numatytas pagal Europos strategiją dėl negalios jos taikymo laikotarpiui ir atsižvelgiant į strategiją „Europa 2020“ bei Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvenciją;

90. ragina Komisiją pristatyti Europos akto dėl prieinamumo teisėkūros pasiūlymą, kaip paskelbta Europos strategijoje dėl negalios, pabrėžiant, kad ES lygmeniu reikia tvirtų privalomų priemonių prekių ir paslaugų prieinamumui asmenims su negalia gerinti, užsibrėžiant aiškias gaires;

91. ragina valstybes nares, kad jos, pasitelkdamos Komisijos paramą, patvirtintų konkrečias socialines priemones, kuriomis būtų siekiama užtikrinti vienodas galimybes gauti sveikatos priežiūros paslaugų, įskaitant psichinę ir fizinę negalią turintiems asmenims skirtas kokybiškas sveikatos ir reabilitacijos paslaugas;

92. pabrėžia, kad svarbūs naujų gydymo metodų tyrimai, kurie padėtų dar labiau integruoti neįgaliuosius į visuomenę; pažymi, kad šiuo atžvilgiu, pvz., teatras ir gyvūnų terapija yra pasirodę veiksmingi, nes skatina socializaciją ir žmonių bendravimą;

93. ragina Komisiją priimti būtinas priemones, kurios padėtų regėjimo negalią turintiems asmenims sudaryti verslo sandorius;

94. ragina Komisiją teikti aiškesnes su negalia susijusias nuorodas planuojamoje viešojo pirkimo reformos peržiūroje;

95. ragina Komisiją, kad atsižvelgiant į diskusijas, vykusias paskelbus Žaliąją knygą dėl pensijų, kitoje baltojoje knygoje, kurią numatoma paskelbti antrajame 2011 m. pusmetyje, būtų remiama horizontalioji neįgalumo politika;

96. ragina Komisiją įvertinti, ar papildomomis priemonėmis, kurių imamasi naudojant Europos struktūrinių fondų, ypač Kaimo plėtros fondo, lėšas, kaimo vietovėse gyvenantiems žmonėms su negalia padedama būti aktyviais Europos piliečiais;

97. ragina Komisiją ir Tarybą dėti visas pastangas tam, kad būtų parengtos taisyklės dėl asmens patikrinimo naudojantis transporto paslaugomis, kurios padėtų užtikrinti keleivių pagrindines teises ir orumą ir tarnautų jų kelionių tikslams, ypač kalbant apie medicinos prietaisus, priemones ir reikmenis, kurie gali būti paimti į transporto priemonę, ir užtikrinti aiškų, vienodą esamų saugumo reikalavimų aiškinimą siekiant, kad neįgaliesiems nebūtų atimta galimybė keliauti – nesant tinkamo pateisinimo ir proporcingų priemonių – vien dėl to, kad paslaugų teikėjas nepatirtų nepatogumų;

98. ragina Komisiją stiprinti pastangas, kad būtų teikiamos individualiai pritaikytos navigacijos sistemų paslaugos akliems ir silpnaregiams, ir kasmet teikti apie tai ataskaitas bei parengti konkrečias rekomendacijas – atsižvelgiant į spartų technologijų vystymąsi – kurios užtikrintų, kad būtų daroma pažanga ir būtų sudarytos sąlygos sklandžioms kelionėms įvairių rūšių transportu nuo durų iki durų, kaip nurodyta Baltojoje knygoje dėl konkurencingos efektyviu išteklių naudojimu grindžiamos transporto sistemos kūrimo;

99. ragina valstybes nares peržiūrėti, kaip jų teritorijoje žmonėms su negalia teikiamos sveikatos priežiūros paslaugos, pvz., apsvarstyti plataus pobūdžio priemones, susijusias su fiziniu paslaugų, mokymo ir medicinos personalo prieinamumu, informuotumo didinimu, prieinama forma teikiama informacija, individualizuotomis konsultavimo paslaugomis, įskaitant vertimą į įvairias kalbas, ir sveikatos priežiūros paslaugomis, pritaikytomis žmonių su negalia poreikiams;

2011 m. spalio 25 d., antradienis

100. ragina Komisiją ir valstybes nares, teikiant paramą neįgalųjų sportui ir poilsiui, nediskriminuoti negalių ir primygtinai ragina Tarybą ir toliau dėti pastangas, primindamas, kad 1986 m. Europos Tarybos Ministrų komitetas pažadėjo remti neįgalųjų sportą;

101. ragina Komisiją ir Tarybą gerinti neįgalųjų galimybes autorinių teisių srityje, įskaitant intensyvesnį keitimąsi gerąja patirtimi, remti optimalių bendradarbiavimo formų plėtojimą ir užtikrinti, kad paslaugų teikėjų veiklai būtų taikomi tinkami, bendri ir privalomi reikalavimai, susiję su neįgalųjų poreikiais, ypatingą dėmesį skiriant sutrikusios regos asmenims;

102. pabrėžia, kad vadovaujantis JTNTK idėjomis, neįgaliesiems svarbi ir Direktyva 2005/29/EB dėl nesąžiningos komercinės praktikos, ypač jos nuostata dėl klaidinančio informacijos neatskleidimo;

103. ragina Komisiją ir Tarybą, remiantis Europos Parlamento veiklos praktika ir patirtimi bei atsižvelgiant į Europos Parlamento 1988 m. ir 1998 m. sprendimus, imtis veiksmų, kad būtų užtikrinta prieiga be kliūčių prie IRT kurtiesiems, ir kasmet informuoti apie tai atitinkamus Europos Parlamento narius;

104. ragina Komisiją atlikti tyrimą, skirtą žmonėms su regėjimo sutrikimais, kuriame būtų išnagrinėtos pramonės ir buitinių gaminių skaitmeninių ekranų (sąsajų) techninės sąlygos, taip pat alternatyvūs, lygia-verčiai informaciniai sprendimai akliesiems, ir pateikti konkrečių teisėkūros pasiūlymų;

105. ragina valstybes nares ir Komisiją imtis veiksmų, kad būtų pripažinta gestų kalba kaip oficiali valstybių narių kalba; pažymi, kad todėl valstybės narės turėtų ieškoti tokio pripažinimo galimybių pagal 2010 m. lapkričio 19 d. Briuselio deklaraciją;

106. ragina Komisiją, teikiant pagalbą tarptautiniams santykiams ir vystymuisi, skirti dėmesį tam, kad būtų atsižvelgta į neįgalųjų interesus, kaip pabrėžta JT Tūkstantmečio vystymosi tiksluose;

*

* *

107. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių vyriausybėms bei parlamentams.

Viešųjų pirkimų modernizavimas

P7_TA(2011)0454

2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl viešųjų pirkimų modernizavimo (2011/2048(INI))

(2013/C 131 E/03)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į direktyvas 2004/18/EB ir 2004/17/EB dėl viešųjų pirkimų sutarčių sudarymo tvarkos ⁽¹⁾ ir į Direktyvą 2007/66/EB dėl viešųjų sutarčių suteikimo peržiūros procedūrų ⁽²⁾,

⁽¹⁾ OL L 134, 2004 4 30.

⁽²⁾ OL L 335, 2007 12 20, p. 31.